

Značajnim i kontinuiranim povećanjem izdvajanja za obranu počevši od 2017. godine, radi poboljšanja uvjeta života i rada pripadnika Oružanih snaga te za opremanje, modernizaciju i izgradnju, Hrvatska je ostvarila veliki iskorak i stvorila temelje za nastavak jačanja sposobnosti Oružanih snaga. Zbog novih kategorija sposobnosti kakve zahtijevaju izmijenjene okolnosti na području umijeća ratovanja i izazovi budućih operacija i aktivnosti u kojima će sudjelovati Oružane snage, nužno je kontinuirano i adekvatno ulaganje.

Hrvatska je u 2025. godini dostigla zahtjev NATO-a za obrambenim izdvajanjima u visini od najmanje 2 % bruto domaćeg proizvoda, dok je cilj od 20 % obrambenih izdvajanja usmjerenih za opremanje i modernizaciju Oružanih snaga ostvaren već 2021. godine. U 2025. godini Hrvatska izdvaja 29,3 % svojih obrambenih sredstava za opremanje i modernizaciju, što iznosi 0,59 % BDP-a, znatno više od preporučenih 0,4 % u okviru NATO-a. Povećana razina savezničke ambicije u kontekstu značajno izmijenjene geopolitičke situacije utjecala je na revidiranje navedenog NATO-ova zahtjeva na summitu u Den Haagu 2025. godine s ciljem još značajnijih ulaganja u obranu, ali i u područja povezana s obranom. U tom svjetlu, Vlada je već postavila cilj da do 2027. godine obrambena izdvajanja dosegnu najmanje 2,5 % BDP-a, a do 2030. godine 3 % BDP-a. U kontekstu zahtjeva dogovorenih u Den Haagu, politika financiranja obrane bit će stoga usmjerena ne samo na zadržavanje dostignute razine obrambenih izdvajanja, nego i na daljnje povećanje kako bi se osiguralo unaprijeđenje postojećih i razvoj novih sposobnosti, uključujući povećanje ulaganja za istraživanje i razvoj. S time će se omogućiti i ispunjavanje obveza ulaganja u obranu prihvaćenih u sklopu NATO-a i Europske unije.

U postizanju ciljeva ove Strategije Hrvatska će u narednom razdoblju nastaviti imati pristup financijskim sredstvima predviđenima postojećim mehanizmima i instrumentima Europske unije, kao i onima najavljenim Bijelom knjigom o europskoj obrani – Spremnost 2030., usvojenoj u Bruxellesu 19. ožujka 2025. U tom kontekstu, važno je istaknuti kako je reformom fiskalnog okvira Europske unije iz 2024. godine predviđena mogućnost dodatnih obrambenih ulaganja do 1,5 % BDP-a izvan standardnog proračunskog deficita, čime se državama članicama omogućuje fleksibilnije financiranje strateških obrambenih projekata. Ta nova odredba otvara dodatni fiskalni prostor za Hrvatsku kako bi ubrzala modernizaciju svojih obrambenih sposobnosti, uključujući tehnološki razvoj i jačanje domaće obrambene industrije.

S obzirom na to da je u tijeku revizija prioriteta kohezijske politike iz Višegodišnjeg financijskog okvira za razdoblje od 2021. do 2027. godine vezano za sektor obrane i sigurnosti, veliki potencijal za financiranje iz sredstava Europske unije imaju i ulaganja vezana za ukupno jačanje otpornosti, sigurnosti i vojne pokretljivosti, koja osim obrambene imaju i civilnu svrhu. Ova ulaganja će biti moguće financirati i kroz Instrument za povezivanje Europe – CEF program Unije.

Pri tome treba težiti uspostavljanju racionalno utemeljene politike opremanja i modernizacije Oružanih snaga, koja će ulaganjem u razvoj domaće obrambene industrije pridonositi unaprijeđivanju nacionalne i kolektivne otpornosti društva te jačanju obrambene industrije.

Klasa: 022-02/25-01/65
Zagreb, 15. srpnja 2025.

HRVATSKI SABOR

Predsjednik
Hrvatskoga sabora
Gordan Jandroković, v. r.

1434

Na temelju članka 5. stavka 2. točke 3. Zakona o obrani (»Narodne novine«, br. 73/13., 75/15., 27/16., 110/17. – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 30/18., 70/19. i 155/23.) Hrvatski sabor na sjednici 15. srpnja 2025. donio je

DUGOROČNI PLAN RAZVOJA ORUŽANIH SNAGA REPUBLIKE HRVATSKE 2025. – 2036.

1. UVOD

Dugoročni plan razvoja Oružanih snaga Republike Hrvatske temeljni je dokument na području obrane i obrambenog planiranja kojim Hrvatski sabor utvrđuje dugoročnu projekciju razvoja vojnih sposobnosti i resurse za njihovu realizaciju.

Dokument ima ulogu konceptualnog profiliranja karaktera, obilježja i strukture Oružanih snaga Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: Oružane snage).

Strategijom nacionalne sigurnosti Republike Hrvatske definira se sigurnosno-političko okruženje u odnosu na koje Hrvatska definira vanjsku i sigurnosnu politiku te nacionalne strateške ciljeve. Njome je ujedno postavljen konceptualni okvir za izradu i donošenje nove Strategije obrane Republike Hrvatske, kojom se dugoročno uređuje angažiranje raspoloživih obrambenih resursa u odgovoru na sigurnosne izazove te se projektiraju osnove njihova budućeg razvoja.

Strateškim pregledom obrane utvrđuju se, uz sposobnosti u sklopu Organizacije Sjevernoatlantskog ugovora (u daljnjem tekstu: NATO) i Europske unije, nacionalne potrebe za sposobnostima Oružanih snaga koje proizlaze iz njezine uloge u sustavu domovinske sigurnosti.

Izrada Dugoročnog plana razvoja Oružanih snaga Republike Hrvatske 2025. – 2036. (u daljnjem tekstu: Dugoročni plan razvoja) u skladu je sa Zakonom o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske u smislu kojega, kao dugoročni dokument strateškog planiranja od nacionalnog značaja, predstavlja sektorsku strategiju Ministarstva obrane.

Dugoročni plan razvoja podupire provedbu strateškog cilja »Sigurnost za stabilan razvoj« Nacionalne razvojne strategije Republike Hrvatske do 2030. godine odnosno prioritarno područje javne politike »Jačanje obrambene sposobnosti Hrvatske vojske«.

Ovaj, treći, Dugoročni plan razvoja odražava iskustva stečena pri izradi i realizaciji prethodnih dokumenata te aktualna i očekivana obilježja strateških okolnosti u kojima će se Oružane snage razvijati i djelovati.

Ovim je dokumentom, u skladu s potrebama i prioritetima, utvrđena politika razvoja sposobnosti kroz četiri planska trogodišnja razdoblja. Prvo trogodišnje razdoblje usklađeno je s Državnim proračunom Republike Hrvatske za 2025. godinu i projekcijama za 2026. i 2027. godinu te s dinamikom započetih odnosno iniciranih razvojnih projekata, dok su projekcije za iduća razdoblja općenitije te se temelje na pretpostavkama kontinuiranog rasta izdvajanja za obranu.

Raskorak između ambicija i zahtjeva za sposobnosti i raspoloživih financijskih sredstava temeljno je obilježje planiranja razvoja vojnih sposobnosti.

Stoga je imperativ u pristupu planiranju razvoja sposobnosti Oružanih snaga u Dugoročnom planu razvoja prioritizacija opre-

manja utemeljena na analitici i zahtjevima za povećana ulaganja u obranu.

U sklopu Dugoročnog plana razvoja proveden je proces usklađivanja zahtjeva za sposobnostima iz sva tri izvora obveza: nacionalnog, NATO-a i Europske unije, s naglaskom na prioritet nacionalnih interesa i potreba.

Jedna od temeljnih pretpostavki za to je kontinuirano osiguravanje odgovarajuće razine izdvajanja za obranu. Cilj usmjeravanja najmanje 2 % bruto domaćeg proizvoda za obranu, od čega najmanje 20 % za troškove modernizacije i opremanja, jedna je od ključnih obveza koju je Republika Hrvatska preuzela u okviru NATO-a¹ i Stalne strukturirane suradnje Europske unije (u daljnjem tekstu: PESCO)². Cilj od najmanje 2 % bruto domaćeg proizvoda za obranu Hrvatska je dosegla početkom 2025. godine, a cilj od 20 % obrambenih izdvajanja usmjerenih za opremanje i modernizaciju ostvaren je već 2021. godine.

Hrvatska 2025. godine izdvaja 29,3 % obrambenih sredstava za opremanje i modernizaciju, što je 0,59 % BDP-a i znatno premašuje NATO-ov cilj od 0,4 %. Vlada Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: Vlada) već je postavila cilj da do 2027. godine obrambena izdvajanja dosegnu najmanje 2,42 % BDP-a, uz čak 41,7 % za opremanje i modernizaciju, što iznosi 1,01 % BDP-a za tu svrhu.

Povećana razina savezničke ambicije u kontekstu značajno izmijenjene geopolitičke situacije upućuje na skoro revidiranje navedenog NATO-ova zahtjeva te je izgledno kako će se od saveznica očekivati dogovor o značajno većim izdvajanjima za obranu od trenutačno minimalnih 2 %. Komplementarno s NATO-om, Europska unija radi na preuzimanju veće odgovornosti za sigurnost Europe te je pokrenuto niz inicijativa koje podupiru tu razinu ambicije. To je prepoznato i u Bijeloj knjizi o europskoj obrani iz ožujka 2025. godine³ kojom se predlažu rješenja za premošćivanje ključnih nedostataka u sposobnostima i izgradnju snažne obrambene industrijske baze te načine kako da države članice značajno povećaju ulaganja u obranu, zajednički nabavljaju obrambene sustave te dugoročno povećaju spremnost europske obrambene industrije, uz daljnju potporu Ukrajini.

Vlada će osobito pozornost usmjeriti i na nove fiskalne mogućnosti koje uključuju mogućnost dodatnog povećanja rashoda u iznosu od 1,5 % BDP-a u odnosu na rashode koji su definirani fiskalnim pravilima Europske unije, sukladno aktivaciji nacionalne klauzule o odstupanju (2025. – 2028.), vodeći istodobno računa o fiskalnoj održivosti u srednjoročnom razdoblju.

U tom kontekstu, uz zadržavanje trenda rasta proračuna za obranu, Hrvatska će kontinuirano preispitivati mogućnosti korištenja financijskih sredstava predviđenih postojećim mehanizmima i instrumentima Europske unije, kao i onima najavljenim Bijelom knjigom o europskoj obrani – Spremnost 2030., usvojenoj u Bruxellesu 19. ožujka 2025. Velik potencijal za financiranje iz sredstava Europske unije imaju i ulaganja vezana za ukupno jačanje otpornosti, sigurnosti i vojne pokretljivosti koja, osim obrambene, imaju i civilnu svrhu.

Izrazi koji se koriste u Dugoročnom planu razvoja, a koji imaju rodno značenje, bez obzira na to jesu li korišteni u muškom ili ženskom rodu, obuhvaćaju na jednak način muški i ženski rod.

2. STRATEŠKI KONTEKST

Analize globalnoga političkog i sigurnosnoga konteksta u posljednjem desetljeću upućuju na nastavak povećanja broja i složenosti političkih i sigurnosnih izazova u međunarodnim odnosima, kao i povećanu razinu vojnih i nevojnih prijetnji.

Ruska agresija na Ukrajinu 2022. godine pojačala je ovaj trend, stvarajući značajne implikacije na temeljnu strukturu i dinamiku tih odnosa te međunarodnog poretka u cjelini.

Njegovim slabljenjem započelo je stanje globalne strateške nesigurnosti koje mnogi državni i nedržavni akteri pokušavaju iskoristiti za ostvarenje svojih partikularnih interesa, uključujući promjene lokalnih, regionalnih pa i globalnih odnosa moći.

Tomu pridonose i trendovi povezani s demografskim kretanjima, migracijama stanovništva, razvojem novih tehnologija, globalizacijom gospodarstva i klimatskim promjenama, kao i sve važnija uloga strateškog komuniciranja i medija, posebice društvenih mreža u kreiranju društvenih i sigurnosnih procesa.

Europski prostor okružen je pojasom nestabilnosti koji se proteže od Sjeverne Afrike, preko Bliskog istoka, Kavkaza i Srednje Azije do njegovih istočnih granica, a koji je dugoročno izvor sigurnosnih rizika, izazova i prijetnji, od terorizma, nezakonitih migracija i ekstremizma, preko organiziranog kriminala i hibridnog djelovanja do otvorenih regionalnih oružanih sukoba. Posljednji val sukoba na Bliskom istoku osobito predstavlja opasnost za širenje i produbljivanje destabilizacije prostora europske periferije. Istodobno, jugoistočno susjedstvo Hrvatske i dalje je suočeno s nizom političkih i sigurnosnih izazova, unatoč nastojanjima većine zemalja toga područja za pristupanjem europskim ili euroatlantskim integracijama.

U okviru NATO-a i Europske unije, unutar kojih Republika Hrvatska pozicionira razvoj obrambenih sposobnosti, došlo je do značajnih pomaka u strateškim prioritetima i pristupu planiranju.

Sustav kolektivne obrane NATO-a ima učinak odvraćanja i uz vlastite oružane snage ostaje jamac očuvanja neovisnosti, suverenosti i teritorijalne cjelovitosti Republike Hrvatske.

Radi unaprjeđivanja kohezije i prilagodbe NATO-a na brzo promjenjivo globalno sigurnosno okruženje, na razini NATO-a donesena je Vojna strategija i dva koncepta za njezinu implementaciju: Koncept za odvraćanje i obranu euroatlantskog prostora i Koncept razvoja sposobnosti ratovanja. Temeljno usmjerenje tih koncepta jest osigurati robusnije, agilnije, spremnije i nadmoćnije oružane snage koje djeluju integrirano u svim domenama odvraćanja i obrane. Na temelju sveobuhvatnog promišljanja o svojoj budućnosti NATO je 2022. godine usvojio novi Strateški koncept⁴ kojim je postavljena viša razina ambicije, kao i smjernice za daljnju prilagodbu za suočavanje s postojećim, novim i budućim prijetnjama i izazovima, za državajući pritom tri temeljne zadaće NATO-a: odvraćanje i obranu, prevenciju i upravljanje krizama te kooperativnu sigurnost.

Istodobno, u kontekstu rastućih sigurnosnih izazova postoji potreba za jačanjem uloge Europske unije kao pružatelja sigurnosti uz veća ulaganja u obrambenu suradnju te s tim u vezi postojanje jasnijeg okvira za razvoj i jačanje obrambenih sposobnosti.

Na temelju Ugovora o Europskoj uniji, kao i ciljeva Globalne strategije Europske unije iz 2016. godine, države članice su u okviru Zajedničke sigurnosne i obrambene politike Europske unije utvrdile elemente razine ambicije te pokrenule niz obrambenih inicijativa za njihovo postizanje.

¹ NATO Zavjet za obrambena izdvajanja – *NATO Defence Investment Pledge* (DIP)

² Stalna strukturirana suradnja Europske unije – *EU Permanent Structured Cooperation* (PESCO)

³ Bijela knjiga o europskoj obrani – *Spremnost 2030.*, Bruxelles, 19. ožujka 2025.

⁴ Strateški koncept NATO-a (2022)

Jedan od ključnih procesa prema ostvarenju toga cilja jest donošenje Strateškoga kompasa 2022. godine koji daje strateške političke smjernice za razvoj na području obrane Europske unije za sljedeće desetljeće, iznosi niz prijedloga i inicijativa s vremenskim okvirima za implementaciju, a njegove najznačajnije smjernice odnose se na uspostavu snaga za brzi razmještaj⁵, jačanje otpornosti država članica Europske unije, izgradnju strateških obrambenih sposobnosti u svim operativnim domenama i smanjivanje tehnoloških ovisnosti.

Uz navedeno, Europska komisija je u Bijeloj knjizi o europskoj obrani iz ožujka 2025. godine istaknula potrebu za izgradnjom zajedničkog obrambenog tržišta, jačanjem obrambene industrijske baze, zajedničkim nabavama te integracijom strateških sektora kao preduvjeta veće europske spremnosti za buduće krize.

Značajno izmijenjena sigurnosna arhitektura Europe, ponajviše kao posljedica agresije Ruske Federacije na Ukrajinu 2022. godine, utjecala je i na viđenje budućeg razvoja Europske unije na području obrane te potrebu za preuzimanjem veće odgovornosti za sigurnost Europe, komplementarno s NATO-om. Ključni trenutak za osnaživanje europske obrane prepoznat je u novom obrambenom paketu Europske komisije iz ožujka 2025.

Tehnološke inovacije, poput razvoja umjetne inteligencije, kvantnog računarstva i autonomnih sustava, postavljaju značajne izazove za razvoj modernog ratovanja i održavanje vojne nadmoći, osobito u kontekstu novijih operativnih domena kibernetičkog prostora i svemira. Međupovezanost i međuovisnost koje te domene omogućuju pružaju mnogo prilika, ali i otkrivaju ranjivosti od kojih se potrebno zaštititi.

Republika Hrvatska je samostalno i kao članica NATO-a i Europske unije izložena i oblicima hibridnog djelovanja. S obzirom na sveobuhvatnost tih prijetnji koje obuhvaćaju nekonvencionalno, asimetrično i kibernetičko djelovanje, Hrvatska će nastaviti unaprijediti i sposobnosti za suočavanje s takvim prijetnjama koordiniranim djelovanjem sastavnica sustava domovinske sigurnosti te međunarodnom suradnjom u okviru NATO-a i Europske unije.

Tehnološka dostignuća postaju globalizacijom sve dostupnija, a njihov utjecaj na svakodnevni život sve izraženiji. Tehnološka superiornost koja je tradicionalno bila na strani vojnih organizacija ubrzano se kreće u smjeru široko dostupne tehnologije za civilnu uporabu, uključujući sofisticirane uređaje koji se mogu prenamijeniti za šire djelovanje.

Informatizacijom društva, digitalizacijom javnih usluga i širenjem komunikacijske infrastrukture povećava se osjetljivost na kibernetičke prijetnje pa su i Oružane snage, iako informatizacijom postaju učinkovitije, istodobno ranjivije na kibernetičke napade. Posljedice kibernetičkih napada, posebno ako su usmjereni na informatičku infrastrukturu sektora obrane, energetike, financija, zdravstva, prometa, komunikacija ili kemijske industrije, po snazi i učinku mogu biti usporedivi s onima izvedenim klasičnim naoružanjem i ubojnim sredstvima, i stoga je nužan daljnji razvoj integriranih odgovora sveobuhvatnom civilno-vojnom suradnjom, unaprijeđenjem mjera civilne pripravnosti i odgovarajućim sposobnostima te razvojem otpornosti društva u cjelini.

Temeljne implikacije značajnih promjena geostrateškog okruženja, kao i ubrzanog tehnološkog razvoja na obrambeni sektor jasno su postavljeni zahtjevi za značajnim povećanjima ulaganja u obranu. Ciljevi NATO-a iz 2014. godine u 2022. godini postali su minimum potrebnih sposobnosti. Osobito su značajne odluke saveznica o kontinuiranom izdvajanju za potporu Ukrajini, kao jednom od ključnih

elemenata euroatlantske sigurnosti. Hrvatska je na te zahtjeve odgovorila najvećim ulaganjima u Oružane snage od Domovinskog rata, usklađujući te napore s potporom Ukrajini.

Pritom će Vlada, putem Ministarstva obrane i u suradnji s drugim nadležnim tijelima, nastaviti koristiti sve dostupne europske i nacionalne fiskalne instrumente – uključujući mehanizme kao što su Europski fond za obranu, Instrument za jačanje europske obrambene industrije putem zajedničke nabave te potencijalne proračunske iznimke u okviru fiskalnih pravila Europske unije – radi povećanja ulaganja u strateške obrambene sposobnosti, s posebnim naglaskom na jačanje industrijskih, tehnoloških i ljudskih kapaciteta ključnih za dugoročnu nacionalnu otpornost, smanjenje ovisnosti o vanjskim dobavljačima u kriznim uvjetima te aktivan doprinos jačanju strateške autonomije Europske unije.

3. MISIJA I ZADAĆE ORUŽANIH SNAGA

Oružane snage nastaviti će se razvijati kao moderna vojna organizacija, sposobna za učinkovito ispunjavanje misija i zadaća definiranih Ustavom Republike Hrvatske i pobliže objašnjenih Strategijom nacionalne sigurnosti Republike Hrvatske, Strategijom obrane Republike Hrvatske i Vojnom strategijom Republike Hrvatske u potpori ostvarivanja nacionalnih interesa.

Obrana suvereniteta, neovisnosti i teritorijalne cjelovitosti Republike Hrvatske primarna je misija Oružanih snaga. U skladu s tom misijom, Oružane snage trebaju biti spremne odvratiti, zaustaviti i odbaciti, samostalno ili uz pomoć saveznika, svaki oblik agresije odnosno prijetnje suverenitetu Republike Hrvatske na kopnu, moru, u zračnom i kibernetičkom prostoru. U skladu s Ustavom Republike Hrvatske, Zakonom o obrani i međunarodnim ugovorima, Oružane snage pružit će pomoć u obrani državama saveznicama i državama članicama Europske unije. U ispunjavanju ove misije Hrvatski sabor, Predsjednik Republike i Vlada donose ključne strateške smjernice, oblikuju normativni okvir te osiguravaju političku potporu razvoju Oružanih snaga. Vlada, kroz Ministarstvo obrane i Ministarstvo financija, ima središnju ulogu u provedbi tih smjernica i normativnog okvira, kao i u osiguravanju potrebnih financijskih sredstava za opremanje i modernizaciju Oružanih snaga, za izgradnju i održavanje vojne infrastrukture, za materijalna prava pripadnika Oružanih snaga i ulaganje u ljudske potencijale te za uključivanje hrvatske znanstveno-istraživačke zajednice i obrambene industrije u razvoj Oružanih snaga.

Doprinos međunarodnoj sigurnosti misija je kojom Oružane snage pridonose izgradnji međunarodnog mira, sigurnosti i povjerenja, a koja se ostvaruje ispunjavanjem obveza u okviru kolektivne obrane NATO-a, Zajedničke sigurnosne i obrambene politike Europske unije, sudjelovanjem u operacijama potpore miru, operacijama odgovora na krize, humanitarnim operacijama, nadzorom naoružanja i sprječavanjem proliferacije naoružanja, obrambenom diplomacijom te drugim aktivnostima. U tom okviru Oružane snage djeluju kao vjerodostojan instrument vanjske politike Republike Hrvatske.

Potpora civilnim institucijama misija je kojom Oružane snage pružaju potporu civilnim institucijama i stanovništvu u suočavanju s različitim vrstama rizika i prijetnji koji nisu klasične vojne prirode i koja se ostvaruje potporom institucijama civilne vlasti, organizacijama i službama namijenjenima zaštititi i spašavanju stanovništva u slučaju katastrofa i velikih nesreća te potrage i spašavanja. Ova misija dodatno jača otpornost društva, a njezina učinkovitost u velikoj mjeri ovisi o planiranju i koordinaciji koje predvodi Vlada, osobito u aktivnostima civilne zaštite i vatrogastva, kriznog upravljanja i međuresorne suradnje s Ministarstvom obrane i Ministarstvom unutarnjih poslova i Hrvatskom vatrogasnom zajednicom, u okviru sustava domovinske sigurnosti.

⁵ Rapid Deployment Capacity – RDC

4. STRATEŠKI OBRAMBENI CILJEVI

Strateški obrambeni ciljevi proizlaze iz misija i zadaća Oružanih snaga utvrđenih Ustavom Republike Hrvatske i Zakonom o obrani.

S obzirom na geostrateški i geopolitički položaj Hrvatske te međunarodno okruženje, strateški obrambeni ciljevi imaju uporište u Strategiji nacionalne sigurnosti Republike Hrvatske i u Nacionalnoj razvojnoj strategiji Republike Hrvatske do 2030. godine.

U Strategiji obrane Republike Hrvatske utvrđeni su sljedeći strateški obrambeni ciljevi:

- izgradnja snažne i učinkovite nacionalne obrane
- održavanje i unaprjeđivanje sposobnosti Oružanih snaga za učinkovito odvrćanje, zaštitu suvereniteta i neovisnosti te obranu teritorijalne cjelovitosti Republike Hrvatske
- nadzor i zaštita suvereniteta Republike Hrvatske u suradnji s nadležnim državnim tijelima i saveznicima, kao i odvrćanje i obrana od oružane agresije te drugih oblika prijetnji nacionalnim vrijednostima i interesima, samostalno i u suradnji sa saveznicima, u okviru NATO-a i Zajedničke sigurnosne i obrambene politike Europske unije
- učinkovito i koherentno suprotstavljanje protivničkim snagama u slučaju oružane agresije na hrvatski teritorij, uporabom vojnih i nevojnih nacionalnih instrumenata moći u koordinaciji sa savezničkim snagama u okviru NATO-a i Europske unije
- doprinos jačanju sposobnosti, kohezije i relevantnosti NATO-a i Zajedničke sigurnosne i obrambene politike Europske unije
- sudjelovanje u izgradnji međunarodnog sigurnosnog poretka, mira, stabilnosti, sigurnosti i povjerenja u međunarodnoj zajednici
- potpora civilnim institucijama u kriznim i hitnim situacijama kao sastavnicama sustava domovinske sigurnosti, uz jačanje nacionalne otpornosti
- ulaganje u istraživanje, tehnološki razvoj i inovacije na području obrane i sigurnosti, u potpori razvoja i jačanja sposobnosti Oružanih snaga

- potpora razvoju domaće obrambene industrije.

U potpori navedenih ciljeva radi daljnjeg jačanja i razvoja obrambenih sposobnosti poseban naglasak stavit će se na povećanje nacionalnih strateških proizvodnih kapaciteta i smanjenje vanjskih ovisnosti u kriznim uvjetima radi jačanja hrvatske vojne industrije.

Kontinuirano će se jačati otpornost sustava domovinske sigurnosti sveobuhvatnom suradnjom svih državnih tijela, uključujući Ministarstvo obrane, Ministarstvo unutarnjih poslova i druge ključne sastavnice Vlade. U okviru članstva Republike Hrvatske u NATO-u, poseban naglasak u vezi s jačanjem vlastitih obrambenih sposobnosti bit će na ciljevima sposobnosti, a u okviru Europske unije na sudjelovanju u razvoju europske strateške autonomije uključivanjem u europske inicijative zajedničkog planiranja, nabave i interoperabilnosti.

Dosljedna implementacija razvojnih projekcija postavljenih ovim dokumentom, pod strateškim upravljanjem Vlade u suradnji s Predsjednikom Republike Hrvatske i Hrvatskim saborom, osigurava realizaciju utvrđenih strateških ciljeva.

5. RAZVOJ SPOSOBNOSTI

Daljnji razvoj svih područja sposobnosti⁶, na način koji podrazumijeva ravnomjeran i međusobno vremenski i sadržajno usklađen

razvoj svih elemenata sposobnosti⁷, preduvjet je uspješnog izvršenja misija i zadaća Oružanih snaga i njihova učinkovitog odgovora na širok spektar mogućih sigurnosnih prijetnji i izazova.

Dugoročne planske projekcije stavljaju naglasak na ključne nacionalne sposobnosti za odvrćanje i obranu, sposobnosti kojima se ispunjavaju obveze koje proizlaze iz članstva u NATO-u i Europskoj uniji, ravnomjerni razvoj grana Oružanih snaga te uvođenje novih tehnologija. U svim tim naporima ključnu stratešku i upravljačku ulogu ima Vlada, putem Ministarstva obrane, koja osigurava normativni, proračunski i institucionalni okvir za razvoj obrambenih sposobnosti.

Potrebno je nastaviti s razvojem sustava koji Hrvatskoj osigurava da u najkraćem vremenu na odgovarajući način odgovori na sve krizne situacije, posebno one povezane s odvrćanjem i obranom. U tom cilju Hrvatska će integrirati novousvojeni NATO-ov sustav odgovora u nacionalne procedure te ojačati provedbu civilno-vojne suradnje i međuresorne koordinacije, posebno s Ministarstvom unutarnjih poslova i drugim sastavnicama sustava domovinske sigurnosti.

Nacionalni proces obrambenog planiranja u Ministarstvu obrane i Oružanim snagama predstavlja ključnu poveznicu strateških smjernica i vojnih sposobnosti odnosno alat za analiziranje, definiranje i dimenzioniranje sposobnosti potrebnih za realizaciju ciljeva na području obrane. Proces planiranja je sadržajno i vremenski usko povezan s dinamikom i zahtjevima NATO-ova procesa obrambenog planiranja⁸.

NATO-ovim procesom obrambenog planiranja nacionalni obrambeni ciljevi i planovi usklađuju se s kolektivnim potrebama i planovima NATO-a, a posredno i s onima Europske unije. Na temelju savezničke razine ambicije te političkih smjernica za obrambeno planiranje utvrđuje se minimum zahtijevanih sposobnosti NATO-a te se svakoj saveznicu, uvažavajući načela razumnog izazova i poštene raspodjele tereta, dodjeljuju zahtjevi za sposobnostima u formi ciljeva sposobnosti čija se implementacija kontinuirano vrednuje.

Paket Ciljeva sposobnosti NATO-a koji se usvaja 2025. godine nastavlja se na novi Strateški koncept NATO-a te je značajno složeniji od prethodnih, među ostalim i zbog zahtjeva nove geopolitičke situacije za sve saveznice. U skladu s načelom usklađivanja nacionalnog i NATO-ova procesa obrambenog planiranja, paket ciljeva sposobnosti NATO-a za 2025. godinu u potpori je hrvatskih strateških obrambenih ciljeva.

Implementacija NATO-ova Koncepta za odvrćanje i obranu euroatlantskog prostora usmjerena je na veću koherentnost nacionalnih i savezničkih aktivnosti odvrćanja u miru te proaktivno planiranje obrane u svim fazama krize i konflikta. Kao potpora tom konceptu koji teži osnaživanju i modernizaciji NATO-ove strukture snaga, Oružane snage će kontinuirano raditi na osiguranju odgovarajuće razine spremnosti i dostupnosti razmjestivih snaga u skladu s planovima dogovorenih sa Saveznicima.

Koncept razvoja sposobnosti ratovanja postavlja viziju razvoja NATO-a koji će, uzimajući u obzir postojeće i rastuće prijetnje, za sljedeće dvadesetogodišnje razdoblje očuvati i ojačati svoju vojnu i tehnološku prednost. Dodatno, u okolnostima ruske agresije na Ukrajinu, najozbiljnije prijetnje za europsku sigurnost u posljednjih nekoliko desetljeća, značajno će se ojačati dugoročni postav NATO-a.

⁶ Područja sposobnosti: priprema, projekcija, uporaba, održivost, zaštita (snaga), obavještajno djelovanje te konzultacije, zapovijedanje i nadzor

⁷ Elementi sposobnosti: doktrina, organizacija, obuka, oprema, vođenje, osoblje, infrastruktura, interoperabilnost (engl. kratica DOTMLPF-I)

⁸ NATO Defence Planning Proces – NDPP

Rat u Ukrajini pokazao je važnost svih elemenata borbene moći: kretanja i manevara, obavještajnog djelovanja i situacijske svjesnosti, precizne i dalekometne vatre, logistike i podrške, učinkovite i zaštićene komunikacije i učinkovite zaštite snaga. Navedeno upućuje na to da će sukobi i dalje podrazumijevati operacije u kojima se primjenjuju konvencionalne sposobnosti, paralelno s novim, uglavnom besposadnim, sustavima koji se sve više temelje na umjetnoj inteligenciji te će imati povećani domet, preciznost i ubojitost. Stoga će razvoj sposobnosti uključivati ciljano ulaganje u obavještajnu potporu, protuzračnu i proturaketnu obranu, protudronske sustave, kao i sposobnosti logističke samodostatnosti u dugotrajnim operacijama.

Intenzivno uvođenje novih tehnologija u sukobima zahtijeva značajne promjene planova modernizacije i nabave, što će se odraziti na povećanje zahtjeva za sposobnostima u idućim ciklusima NATO-ova procesa obrambenog planiranja, uključujući povećane zahtjeve u idućim paketima ciljeva sposobnosti za Hrvatsku.

Nastavit će se i s usklađivanjem nacionalnih planova i inicijativa s procesima izgradnje obrambenih sposobnosti i s njima povezanim obrambenim inicijativama Europske unije, vodeći računa o komplementarnosti s NATO-om.

Temeljni okvir u tom procesu postavljen je putem prioriteta Plana razvoja sposobnosti Europske unije⁹ koji daju smjernice državama članicama pri utvrđivanju vlastitih prioriteta u razvoju sposobnosti te preporuke za učinkovitiju izgradnju obrambenih sposobnosti jačanjem suradnje država članica. Oni se dalje razrađuju strukturiranom mrežom inicijativa i projekata Europskog fonda za obranu¹⁰ koji u kontekstu vizije ubrzanog razvoja obrambenih sposobnosti Europske unije prikazanoj u Bijeloj knjizi o europskoj obrani dodatno dobivaju na značaju. Prioritet će biti projekti od zajedničkog interesa koji obuhvaćaju zračnu i protuzračnu obranu, topničke sustave, projekte i streljivo, dronove i protudronske sustave, strateške omogućavatelje i zaštitu kritične infrastrukture, vojnu pokretljivost, kibernetiku, umjetnu inteligenciju i elektroničko ratovanje, uz najveće moguće korištenje dostupnih mehanizama financiranja iz sredstava Europske unije.

6. VIZIJA I SMJER RAZVOJA SPOSOBNOSTI ORUŽANIH SNAGA

Brojčana veličina Oružanih snaga neće se smanjivati, a struktura i organizacija Oružanih snaga kontinuirano će se prilagođavati trendovima razvoja sposobnosti za odgovor na suvremene prijetnje i izazove, kao i potrebama uvođenja u operativnu uporabu novih sustava naoružanja, čime će se omogućiti razvoj sposobnosti u skladu s nacionalnim zahtjevima te zahtjevima NATO-a i Europske unije. Oružane snage nastaviti će se razvijati za samostalno djelovanje, kao i za djelovanje sa saveznicima na teritoriju Hrvatske i u inozemstvu, u skladu sa sklopljenim međunarodnim ugovorima te u aktivnostima koje pridonose izgradnji međunarodne sigurnosti. Razvoj sposobnosti kontinuirano se usklađuje s ciljevima sustava domovinske sigurnosti te će se Oružane snage nastaviti razvijati kao jedna od ključnih sastavnica sveukupne otpornosti Republike Hrvatske.

Glavni stožer Oružanih snaga Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: Glavni stožer) združeno je tijelo Oružanih snaga ustrojeno u okviru Ministarstva obrane nadležno za pripremu, zapovijedanje, uporabu i korištenje Oružanih snaga. Ustroj Glavnog stožera propisuje Predsjednik Republike Hrvatske na prijedlog načelnika Glavnog stožera i uz suglasnost ministra obrane.

Glavni stožer je nositelj planiranja uporabe Oružanih snaga i operativnog planiranja, izrađuje koncept razvoja vojnih sposobnosti, provodi nadzor i ocjenjivanje borbene spremnosti i predlaže programe opremanja i modernizacije Oružanih snaga.

U okviru Ministarstva obrane, Glavni stožer sudjeluje u procesima obrambenog planiranja, provedbi personalnog upravljanja, planiranja i programiranja proračuna i materijalnog zbrinjavanja, u dijelu koji se odnosi na Oružane snage. Glavni stožer nastaviti će unaprjeđivati sustav zapovijedanja i nadzora te raditi na prilagodbi organizacije u skladu s potrebama razvijanja novih sposobnosti. U tom kontekstu, Ministarstvo obrane i Glavni stožer sustavno će jačati strateško planiranje, integrirano upravljanje obrambenim resursima te transparentno i odgovorno upravljanje obrambenim ulaganjima u skladu s nacionalnim i savezničkim obvezama.

Oružane snage su nositelji razvoja i održavanja operativnih sposobnosti s primarnom zadaćom obuke pojedinaca, postrojbi i namjenski organiziranih snaga za provedbu zadaća, održavanje potrebne razine borbene spremnosti i pravodobne raspoloživosti operativnih postrojbi te provedbu združenih operacija. Odgovorne su za razvoj granskih doktrina te obuku djelatnog i pričuvnog osoblja. Radi postizanja sinergijskog učinka u odgovoru na strateške izazove Oružane snage združivat će sposobnosti granskih i funkcionalnih sastavnica.

Hrvatska kopnena vojska nastaviti će povećavati sposobnosti manevara, vatrene moći, pokretljivosti, preciznih udara na velikim daljinama, unaprjeđivati sposobnosti preživljavanja i zaštite snaga te razvijati učinkovitu potporu sustavu zapovijedanja.

Kopnene snage temelje razvoj na gardijskim brigadama čija fleksibilna struktura omogućuje moduliranje snaga u borbene skupine pješništva. U prvom trogodišnjem razdoblju Dugoročnog plana razvoja prioritet je na dostizanju sposobnosti brigade srednjeg pješništva, opremljene borbenim vozilima pješništva, dok će iduće trogodišnje razdoblje biti usmjereno na dostizanje sposobnosti brigade teškog pješništva koja u svojem sastavu ima i snage oklopništva. Dodatni prioritet bit će razvoj i uvođenje novih zapovjedno-informacijskih sustava i sustava za elektroničko ratovanje.

Hrvatska ratna mornarica, koja obuhvaća Obalnu stražu Republike Hrvatske, nastaviti će povećavati sposobnosti nadzora i zaštite prava i interesa Republike Hrvatske na moru, s težištem daljnjeg razvoja usmjerenog na unaprjeđenje sposobnosti protupovršinskog, protuzračnog i protupodmorničkog ratovanja te dostizanje sposobnosti za provedbu preciznih udara na velikim daljinama. Prioritet će biti i na kontinuiranom razvoju sposobnosti detekcije, identifikacije, klasifikacije i neutralizacije morskih mina, kao i drugih sposobnosti važnih za zaštitu plovnih ruta i ključne infrastrukture. Poseban naglasak stavit će se na integraciju mornaričkih sposobnosti u NATO-ove zapovjedne strukture i inicijative združenih pomorskih snaga.

Hrvatsko ratno zrakoplovstvo nastaviti će razvijati sposobnosti zaštite, nadzora i obrane zračnog prostora te djelovanje po ciljevima u zraku, na kopnu i moru. Hrvatsko ratno zrakoplovstvo nastaviti će razvijati sposobnosti združenog djelovanja s ostalim granama Oružanih snaga. Razvit će se i nove sposobnosti na području nadzora zračnog prostora modernizacijom radarskih sustava, protuzračne obrane te integracijom u NATO-ov sustav proturaketne obrane.

Oružane snage radit će na paralelnom razvoju sposobnosti zračne, pomorske i kopnene grupe specijalnih snaga, kao i specifičnih sustava zapovijedanja i nadzora na području specijalnih snaga.

Protuzračna obrana razvijati će se u sve tri grane Oružanih snaga, s Hrvatskim ratnim zrakoplovstvom kao nositeljem Integriranog sustava protuzračne obrane.

⁹ Capability Development Plan – CDP

¹⁰ European Defence Fund – EDF

Opremanjem Oružanih snaga besposadnim zrakoplovnim sustavima raznih kategorija tijekom cijelog razdoblja Dugoročnog plana razvoja unaprijedit će se sposobnosti pružanja vatrene i obavještajne potpore, a usporedno će se razvijati i sposobnosti djelovanja protiv protivničkih besposadnih zrakoplovnih sustava.

Jedan od smjerova razvoja odnosi se na sposobnosti nuklearno-biološko-kemijske obrane, a ima dodatan značaj jer ujedno pridonosi jačanju sustava domovinske sigurnosti i otpornosti Republike Hrvatske u cjelini. U tu svrhu provodit će se redovita obuka, modernizacija opreme te međuresorna suradnja s nadležnim institucijama.

Oružane snage osigurat će kontinuiranu provedbu svih oblika logističke i zdravstvene potpore zapovjedništvima i postrojbama Oružanih snaga u Republici Hrvatskoj i inozemstvu, pružanje potpore savezničkim snagama tijekom boravka na nacionalnom teritoriju odnosno u prolazu kroz nacionalni teritorij te potporu civilnim strukturama i stanovništvu u uklanjanju posljedica velikih nesreća i katastrofa.

Ravnomjernim razmještajem postrojbi na cijelom teritoriju Republike Hrvatske težiti će se unapređenju životnog i radnog standarda pripadnika Oružanih snaga, jačanju pričuvne sastavnice te promicanju vojne službe i očuvanju tradicije i vrijednosti Domovinskoga rata. Time se ujedno pridonosi ravnomjernom gospodarskom učinku i u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave. Razmještaj Oružanih snaga i vojna infrastruktura bit će u potpori nacionalnih potreba te obveza u okviru NATO-a i Europske unije.

Pričuva je dio postava odvrćanja i obrane Republike Hrvatske kojom se osigurava mogućnost brzog narastanja snaga. Namijenjena je za pružanje potpore djelatnom sastavu, a sastoji se od razvrstane, nerazvrstane i ugovorne pričuve. Razvrstana pričuva organizirana je u tri sastavnice. Prva sastavnica su pričuvne snage ustrojene u djelatnim postrojbama za borbenu potporu Hrvatske kopnene vojske. Druga sastavnica su pričuvne postrojbe s višim stupnjem spremnosti i obuke, opremljene i sposobne samostalno provoditi kopnene operacije i integrirano djelovati s djelatnim sastavom i snagama saveznika. Treća sastavnica obuhvaća ostale pričuvne snage i postrojbe niže kategorije spremnosti koje razvijaju sposobnosti za provedbu borbених zadataka, zaštite lokacija i građevina posebno važnih za obranu te zadaće potpore civilnim institucijama i stanovništvu. Ovaj model bit će kontinuirano razvijan, a upravljanje pričuvom unaprijedit će se digitalizacijom poslovnih procesa, daljnjim jačanjem suradnje s jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave, uspostavom sustava praćenja spremnosti pričuve te dodatnih stimulativnih modela angažiranja osoblja.

7. FINANCIJSKI OKVIR

Financijski okvir za Dugoročni plan razvoja temelji se na pretpostavkama dugoročnog rasta bruto domaćeg proizvoda i kontinuiranog povećanja izdvajanja za obranu.

Jedna od temeljnih pretpostavki za razvoj nacionalnih obrambenih sposobnosti je osiguravanje odgovarajuće razine izdvajanja za obranu. Tu je obvezu Hrvatska preuzela u okviru NATO-a i Europske unije.

Vlada je od 2016. godine, a posebno od 2021. godine kontinuirano povećavala ukupna izdvajanja za obranu. Tako je u 2025. godini dostignut zahtjev NATO-a za obrambenim izdvajanjima u visini od najmanje 2 % BDP-a, dok je cilj od 20 % obrambenih izdvajanja usmjerenih za opremanje i modernizaciju Oružanih snaga ostvaren već 2021. godine, među ostalim zahvaljujući značajnim investicijama u nabavu zrakoplova, borbених vozila i drugih sustava.

U kontekstu značajno izmijenjene geopolitičke situacije, na samitu NATO-a u Den Haagu održanom u lipnju 2025. donesena je deklaracija koja bitno revidira odredbe Zavjeta o obrambenim izdvajanjima iz Walesa 2014. odnosno iz Vilnusa 2023. godine. Saveznice se obvezuju na značajno veća ulaganja u obranu, i u smislu direktnih izdvajanja za razvoj obrambenih sposobnosti i u pogledu izdvajanja za sposobnosti povezanih s obranom, što uključuje ulaganja u nacionalnu infrastrukturu bitnu za provedbu savezničkih planova, kibernetičku sigurnost i civilnu spremnost i otpornost. Hrvatska već ispunjava ključne NATO-ove ciljeve izdvajanja za obranu te će pravodobno prilagoditi planove u skladu s revidiranim savezničkim ciljevima.

Radi daljnjeg razvoja i održavanja ključnih sposobnosti Oružanih snaga, ispunjavanja međunarodnih obveza, kao i poboljšanja uvjeta života i rada te profesionalnog razvoja osoblja, Republika Hrvatska će, u skladu s ekonomskim okolnostima i fiskalnim mogućnostima, ne samo zadržati sadašnji trend izdvajanja za obranu nego i osigurati njegov daljnji postupni rast.

U procesima nabave i održavanja složenih sustava naoružanja i vojne opreme nastavit će se s primjenom uspostavljenog modela višegodišnjeg financiranja, kako je propisano Zakonom o proračunu¹¹, čime se pridonosi kvalitetnijem planiranju i optimalnom korištenju raspoloživih resursa naznačenih projekcijama proračuna. Istodobno će poseban naglasak biti dan raspoloživim opcijama financiranja razvoja obrambenih sposobnosti kroz mehanizme i instrumente Europske unije, uključujući one najavljene Bijelom knjigom o europskoj obrani u ožujku 2025., kao i fiskalne instrumente iz reformiranog okvira gospodarskog upravljanja Europske unije. U tom kontekstu Vlada će razmotriti korištenje dodatnog fiskalnog prostora predviđenog za obrambena ulaganja, uključujući zajedničke europske nabave i potporu domaćoj obrambenoj industriji. Budući da je u tijeku revizija prioriteta kohezijske politike iz Višegodišnjeg financijskog okvira za razdoblje od 2021. do 2027. vezano za sektor obrane i sigurnosti, velik potencijal za financiranje iz sredstava Europske unije imaju i ulaganja vezana za ukupno jačanje otpornosti, sigurnosti i vojne pokretljivosti koja, osim obrambene, imaju i civilnu svrhu. Ta će ulaganja biti moguće financirati i kroz Instrument za povezivanje Europe – CEF program Unije.

Tako će se osigurati dugoročna održivost i strateška otpornost obrambenog sustava te jačanje doprinosa Republike Hrvatske razvoju zajedničkih obrambenih sposobnosti NATO-a i Europske unije.

U skladu sa strateškim smjernicama utvrđenima Strategijom obrane Republike Hrvatske, financijski okvir Dugoročnog plana razvoja pridonosi provođenju mjera povećane pripravnosti i transformacije države i društva u uvjetima izražene prijetnje ili eskalacije krize. Pritom je uloga Vlade ključna za pravodobnu mobilizaciju proračunskih, fiskalnih i europskih instrumenata te za provedbu obrambenih mjera koje omogućuju učinkovito funkcioniranje države i društva u kriznim uvjetima. Time se osigurava ne samo održivost obrambenih sposobnosti već i otpornost cjelokupnog sustava domovinske sigurnosti.

8. RAZVOJ I UPRAVLJANJE LJUDSKIM POTENCIJALIMA

8.1. Čovjek kao ključni čimbenik Oružanih snaga

Vizija razvoja upravljanja ljudskim potencijalima do 2036. godine nastavak je izgradnje suvremenog, funkcionalnog i učinkovitog procesa upravljanja karijerama osoblja koji će osigurati uravnoteženi

¹¹ »Narodne novine«, br. 144/21.

kvalitativni rast profesionalne kulture Oružanih snaga kroz promicanje poticanjem i kreiranjem zajedništva, prilagodljivoga radnog okružja prožetog vrijednostima proizišlih iz Domovinskoga rata.

U Oružanim snagama nastaviti će se poticati radno i životno okružje koje jača osjećaj pripadnosti, promiče izvrsnost, tjelesno i mentalno zdravlje te omogućuje profesionalni i osobni razvoj svakog pojedinca.

Struktura plaća, dodataka na plaću i drugih prava bit će u funkciji motiviranja za izvrsnost, preuzimanja odgovornosti i priznanja složenosti i posebnosti pojedinih dužnosti.

Cilj je imati osposobljene i motivirane pripadnike Oružanih snaga koji će biti u stanju odgovoriti izazovima vojne službe i sposobni djelovati u složenim okolnostima novih sigurnosnih rizika i prijetnji te izvršavati vojne i nevojne zadaće primjenom suvremene tehnologije.

Obučeni i motivirani pripadnici Oružanih snaga ključan su i nezamjenjiv čimbenik u dostizanju zahtijevanih sposobnosti. Stoga će daljnji razvoj upravljanja ljudskim potencijalima biti usmjeren na učinkovite mehanizme privlačenja, odabira i zadržavanja najkvalitetnijih pojedinaca te osiguranje personalne potpore pripadnicima Oružanih snaga i njihovim obiteljima.

Demografska kretanja i stanje na tržištu rada u Hrvatskoj i Europskoj uniji izravno utječu na privlačenje i zadržavanje potrebnog osoblja pa je nužno dodatno ojačati poziciju Ministarstva obrane kao odgovornog i poželjnog poslodavca koji nudi raznolike profesionalne prilike i izazove, uz radno okruženje, mogućnosti napredovanja te odgovarajuću financijsku i socijalnu sigurnost.

Politika rasporeda i stanovanja djelatnih vojnih osoba bit će usmjerena na daljnje povećanje kvalitete života i usklađena s obiteljskim potrebama i planiranim razvojem Oružanih snaga.

Zakonski i provedbeni propisi nastaviti će se prilagođavati radi povećanja privlačnosti vojnog poziva, motivacije osoblja i osiguranja kvalitetnih radnih i životnih uvjeta te drugih prava za sve kategorije vojnog osoblja.

Društveni ugled pripadnika Oružanih snaga promovirati će se isticanjem njihovih stručnih i prenosivih znanja, vještina i iskustava.

Programom tranzicije, nakon časnog završetka vojne službe, omogućit će se nastavak rada u državnim i javnim službama i time osigurati dulji ostanak u svijetu rada te nastavak karijere izvan vojne organizacije.

Primjena načela zaštite pripadnika Oružanih snaga od bilo kojeg oblika diskriminacije bit će i dalje jedan od primarnih ciljeva te će se nastaviti provoditi i promicati standardi rodne ravnopravnosti i jednakih mogućnosti na svim dužnostima i razinama odgovornosti. Dosljedno će se nastaviti implementacija mjera Nacionalnoga akcijskog plana za provedbu Rezolucije Vijeća sigurnosti Ujedinjenih naroda 1325 o ženama, miru i sigurnosti te srodnih rezolucija i akcijskih planova NATO-a i Europske unije.

8.2. Prilagodba sustava upravljanja ljudskim potencijalima

Sustavno će se jačati organizacijska kultura i upravljanje ljudskim potencijalima te će se nastaviti razvijati kao cjelovit model koji osigurava personalnu spremnost i upravljanje karijerom. Dodatni naglasak bit će na dugoročnoj održivosti, ravnoteži između profesionalnog i privatnog života, učinkovitosti u osiguranju uravnotežene popune te nadogradnji potpore pripadnicima Oružanih snaga, uključujući psihološku, zdravstvenu i materijalnu potporu.

Daljnjom digitalizacijom procesa upravljanja osobljem nastaviti će se njegova optimizacija i povećati učinkovitost, dostupnost i brzina administrativne potpore.

Unaprjeđivat će se proces ocjenjivanja svih kategorija vojnog osoblja radi jačanja kulture izvrsnosti, kao i modeli profesionalnog razvoja i upravljanja talentima.

Težište ostaje na pomlađivanju sastava, popuni nedostatnih i kritičnih vojno-stručnih specijalnosti te na cjeloživotnom obrazovanju kao jednom od temelja profesionalnog razvoja svih kategorija vojnog osoblja.

Razvijat će se modeli profesionalnog razvoja za državne službenike u resoru obrane, uključujući dostupne oblike stručnog osposobljavanja i usavršavanja te ciljanih obrazovnih modula.

Privlačenje kandidata za djelatnu vojnu službu u statusu vojnika/mornara poticati će se novim oblicima stimulacije i ciljanom medijskom kampanjom.

Nakon provedenih analiza, snimanja stanja i procjene dugoročnih potreba za djelatnim vojnim osobama i vojnim obveznicima osposobljenima za služenje u pričuvnom sastavu Ministarstvo obrane izradilo je prijedlog temeljnog vojnog osposobljavanja u predloženom trajanju od dva mjeseca.

Obuka, izobrazba i vojno-stručno osposobljavanje polaze od vrijednosti i iskustva iz Domovinskoga rata, kontinuirano se razvijajući i usklađujući s modernim vojnim standardima i trendovima te uzimajući u obzir nacionalne i međunarodno naučene lekcije iz operacija, misija i aktivnosti NATO-a, Europske unije i Ujedinjenih naroda.

Modelom obrazovanja časnika na razini visokog obrazovanja osnažit će se ugled Oružanih snaga te omogućiti nastavak karijere i bolja vidljivost na tržištu rada odnosno učinkovitiji prijam i zadržavanje nedostajućeg osoblja.

U Oružanim snagama i nadalje će se provoditi izobrazba za razvoj stručnih i praktičnih vještina te slijedno-rastuća vojna izobrazba dočasnika i časnika. Razvit će se vojna izobrazba pričuvnih dočasnika i pričuvnih časnika primjenom programa prijma, prilagođenim modelima stipendiranja i provedbe slijedno-rastućih izobrazbi, obuka i vježbi modularno i usporedo s njihovim obrazovanjem na prijediplomskoj i diplomskoj razini.

Kad je riječ o pričuvnom sastavu, on se sastoji od ugovorne i mobilizacijske pričuve. Ugovorna pričuva obuhvaćat će uglavnom ustrojbeni mjesta specifičnih vojno-stručnih specijalnosti (medicinsko, informatičko i drugo visokospecijalizirano stručno osoblje po potrebi) prijeko potrebnih za funkcioniranje Oružanih snaga i provedbu operacija, a koje nije moguće popuniti iz djelatnog sastava. U ugovornu pričuvu uključeni su i vrhunski sportaši. Radi sveobuhvatnijeg i sustavnijeg pristupa razvoju pričuve ustrojstva se Zapovjedništvo pričuvnih snaga kao pristožerna postrojba, u čijoj će nadležnosti biti organizacija osposobljavanja, opremanja i održavanja mobilizacijske spremnosti razvrstane pričuve, radi izgradnje samoodrživog sustava pričuve koji je spreman izvršavati sve planom uporabe predviđene zadaće.

Hrvatsko vojno učilište »Dr. Franjo Tuđman« nastaviti će jačati i unaprjeđivati sustav i metode vojne izobrazbe djelatnih i pričuvnih časnika i dočasnika kao ključnog čimbenika u ostvarivanju nacionalnih sigurnosnih ciljeva.

Aktivnosti internacionalizacije programa vojne izobrazbe nastaviti će se daljnjim razvojem suradnje s vojnoobrazovnim institucijama članica NATO-a, Europske unije i partnerskih država, podupiranjem akademske mobilnosti kadeta te nastavnog i nenastavnog osoblja putem programa ERASMUS+ i EMILYO.

Hrvatsko vojno učilište »Dr. Franjo Tuđman« nositelj je slijedno-rastuće vojne izobrazbe djelatnih i pričuvnih časnika i dočasnika.

Radi što boljeg odgovora na složene sigurnosne izazove, Hrvatsko vojno učilište »Dr. Franjo Tuđman« razvijat će sposobnost izvođenja ratnih igara i simulacije vojnih scenarija za bolje razumijevanje strateških i taktičkih izazova u potpori procesima operativnog planiranja Oružanih snaga.

Daljnji razvoj Hrvatskog vojnog učilišta »Dr. Franjo Tuđman« provodit će se u partnerstvu sa Sveučilištem obrane i sigurnosti »Dr. Franjo Tuđman«, potičući integraciju akademske ekspertize i vojne prakse te razvoj sigurnosno-obrambenih znanosti zajedničkim projektima, istraživanjem i edukacijom.

8.3. Sveučilište obrane i sigurnosti »Dr. Franjo Tuđman«

Osnivanjem Sveučilišta obrane i sigurnosti »Dr. Franjo Tuđman« stvorene su pretpostavke za uspostavljanje cjelovitog i multidisciplinarnog sustava obrazovanja te istraživanja i razvoja na području obrane i sigurnosti. Time su postavljeni čvrsti temelji za razvoj znanosti na ovom području, kao i trajni okvir za obrazovanje budućih časnika Oružanih snaga, djelatnika Ministarstva obrane i drugih tijela državne uprave čiji su poslovi i nadležnosti povezani sa sustavom domovinske sigurnosti, kako kroz postojeće i nove studijske programe tako i kroz programe cjeloživotnog obrazovanja.

Nakon stvaranja uvjeta za početak rada Sveučilišta, prijenosa postojećih prijediplomskih, diplomskih i integriranih prijediplomskih i diplomskih studijskih programa te provedbe postupka njihove reakreditacije Sveučilište će pristupiti izvođenju poslijediplomskog specijalističkog sveučilišnog studija namijenjenog potrebama Oružanih snaga i sustava domovinske sigurnosti.

Radi osiguranja kvalitete akreditiranih obrazovnih programa kontinuirano će se provoditi njihovo unaprjeđenje i prilagodba, uz redovito unutarnje i vanjsko vrednovanje.

Osim svoje temeljne obrazovne uloge, Sveučilište obrane i sigurnosti »Dr. Franjo Tuđman« treba postati središnja nacionalna znanstvena ustanova za razvoj i istraživanje na području hrvatske vojne misli, vojnih tehnologija i testiranja novih sustava za Oružane snage. Istodobno, Sveučilište će hrvatskoj obrambenoj industriji pružati znanstvenu, stručnu i tehničku potporu u razvoju i integraciji.

9. OPREMANJE I MODERNIZACIJA

Opremanjem i modernizacijom te uvođenjem novog naoružanja i vojne opreme u operativnu uporabu unaprjeđuju se postojeće i razvijaju nove sposobnosti Oružanih snaga.

Ovim Dugoročnim planom razvoja nacionalni prioriteti na području obrane usklađeni su s obvezama koje proizlaze iz članstva u NATO-u i Europskoj uniji. Oprema i sustavi koji se nabavljaju i uvode u operativnu uporabu moraju biti u potpori ciljeva definiranih u Strategiji obrane Republike Hrvatske, uključujući povećanje otpornosti, mobilnosti i interoperabilnosti snaga.

Tijekom četiri trogodišnja razdoblja Dugoročnog plana razvoja realizirat će se započeti i novopokrenuti projekti opremanja i modernizacije, u skladu s prioritetima. U tim projektima Vlada ima ključnu ulogu u osiguravanju proračunskih i europskih sredstava, koordinaciji međuresorne suradnje i nadzoru nad provedbom strateških nabava.

Ministarstvo obrane će, u suradnji s drugim tijelima državne uprave, posebno Ministarstvom unutarnjih poslova i Ministarstvom mora, prometa i infrastrukture, koordinirati strateško opremanje, modernizaciju i prilagodbu infrastrukture u funkciji obrambene spremnosti.

Poseban naglasak bit će na korištenju zajedničkih europskih instrumenata za financiranje sposobnosti i infrastrukture, uključujući mehanizme zajedničke nabave i projekte u okviru Europskoga obrambenog fonda.

9.1. Hrvatska kopnena vojska

Razvoj sposobnosti brigade srednjeg pješništva prioritetan je nacionalni i NATO-ov cilj sposobnosti Republike Hrvatske iz paketa za 2017. i 2021. godinu. Dostizanjem ovog cilja sposobnosti početkom drugog razdoblja Dugoročnog plana razvoja Hrvatska će potvrditi i svoju predanost zajedničkim vrijednostima koje kao članica NATO-a i Europske unije dijeli sa svojim saveznicima i partnerima. Brigada srednjeg pješništva razvija se modularno, u skladu sa standardima NATO-a, pri čemu okosnicu čini Gardijska mehanizirana brigada. Radi pune implementacije brigade srednjeg pješništva provest će se odgovarajuće izmjene organizacijske i personalne strukture Oružanih snaga.

U kontekstu novog NATO-ova cilja paketa sposobnosti 2025. i prioritetima definiranim u Strategiji obrane Republike Hrvatske, ključan projekt kopnenih snaga je ne samo nastavak razvoja brigade srednjeg pješništva već i razvoj brigade teškog pješništva, s naglaskom na jačanje vatrene moći, zaštite snaga i njihovu integraciju u združene operacije kopna, mora, zraka i kibernetičkog prostora. Okosnicu razvoja brigade teškog pješništva čini sadašnja Gardijska oklopno-mehanizirana brigada. Ključni projekt u tom smislu je zamjena platforme glavnoga borbenog tenka M84 novim tenkovima zapadne proizvodnje.

Najmanje dvije mehanizirane bojne opremit će se borbenim vozilima pješništva na gusjenicama koja će postupno zamijeniti postojeće platforme istočne proizvodnje borbenih vozila pješništva M80.

Radit će se i na modernizaciji postojećih i nastavku opremanja dodatnim borbenim oklopnim vozilima na kotačima odgovarajućih značajki, kao preduvjetu dostizanja punih sposobnosti brigade srednjeg pješništva.

Ministarstvo obrane, u suradnji s Glavnim stožerom, planirat će, koordinirati i provoditi te nabave, usklađeno sa standardima interoperabilnosti NATO-a i Europske unije.

Nastavit će se sa započetim projektima opremanja protuoklopnim vođenim raketnim sustavima, modernizacije samohodnih haubica, zajedničke nabave samohodnih topničkih sustava dalekog dometa, nabave samohodnih višecjevnih lansera raketa, kao i unaprjeđenja postojećih sposobnosti dalekometnog topništva.

Kao potpora razvoju kopnenih snaga provest će se modernizacija sustava upravljanja vatrom topničkih postrojbi, opremanje taktičkim radiokomunikacijskim sustavima i razmještivim komunikacijsko-informacijskim sustavima.

Razvoj kopnenih sposobnosti obuhvaća i opremanje timova za blisku zračnu potporu, nabavu opreme za taktičku obavještajnu potporu (ISTAR) te opremanje sredstvima za inženjersku borbenu potporu. Navedeno će činiti okosnicu nacionalnih sposobnosti za početno samostalno djelovanje te učinkovit doprinos savezničkim operacijama.

9.2. Hrvatska ratna mornarica

Ključni projekt Hrvatske ratne mornarice – opremanje i uvođenje u operativnu uporabu višenamjenskog broda/korvete – ostaje strateški prioritet i predviđen je do kraja prvoga trogodišnjeg razdoblja Dugoročnog plana razvoja, za što su pripreme i planske radnje započele. Dotad će se dio postojećih platformi opremiti novim raketnim sustavima za djelovanje s mora i kopna te odgovarajućom komunikacijsko-informacijskom opremom.

Nabavu, modernizaciju i integraciju novih pomorskih sposobnosti u nacionalne i savezničke sigurnosne okvire koordinirat će Ministarstvo obrane.

Plan je da Obalna straža Republike Hrvatske, nakon dovršetka nabave i uvođenja u operativnu uporabu preostalih obalnih ophodnih brodova domaće proizvodnje, dodatno unaprijedi sposobnosti nadzora i zaštite suverenih prava i interesa Republike Hrvatske na moru.

Prioritet unaprjeđenja sposobnosti detekcije, identifikacije, klasifikacije i neutralizacije morskih mina realizirat će se nabavom specijaliziranih brodova ili nekim drugim učinkovitim i suvremenim modelom pomorskog djelovanja, uključujući integraciju besposadnih sustava i autonomnih plovila, do kraja prvog razdoblja Dugoročnog plana razvoja.

Radi dostizanja strateške sposobnosti posjedovanja integrirane pomorske situacijske slike u prva dva razdoblja Dugoročnog plana razvoja provest će se opremanje sustavima za nadzor površinske situacije na moru te nastaviti s uvezivanjem u jedinstveni nacionalni sustav i integraciju u NATO-ov sustav zapovijedanja i nadzora.

Opremanje desantno-jurišnim brodovima provest će u drugom i trećem razdoblju Dugoročnog plana razvoja, čime će se stvoriti pretpostavke za dostizanje punih operativnih sposobnosti mornaričkoga desantnog pješništva.

Razvoj navedenih sposobnosti podrazumijeva i digitalnu transformaciju te opremanje brodova Hrvatske ratne mornarice suvremenim komunikacijskim sustavima i informacijskim sustavima.

9.3. Hrvatsko ratno zrakoplovstvo

Jedan od najvažnijih strateških projekata je nabava i uvođenje u operativnu uporabu višenamjenskoga borbenog aviona, koji bitno jača borbeni moć Oružanih snaga te utječe na vanjskopolitički, sigurnosni i obrambeni karakter Hrvatske koja, osim što štiti svoj teritorij, ujedno snažnije pridonosi kolektivnoj obrani u okviru NATO-a. Na temelju jednoglasno usvojene Studije izvedivosti i preporuke međuresornoga povjerenstva Vlada je 28. svibnja 2021. donijela Odluku o nabavi 12 višenamjenskih borbenih aviona Rafale F3-R. Nakon uvođenja u punu operativnu uporabu cjelokupne flote od 12 višenamjenskih borbenih aviona, što će biti dovršeno do kraja 2025. godine, Ministarstvo obrane će sustavno ulagati u infrastrukturu, obuku i logističku potporu kako bi se osigurao njezin puni operativni potencijal i daljnji razvoj.

Cjelovitim uvezivanjem u NATO-ov Integrirani sustav protuzračne i proturaketne obrane, koje se predviđa dovršiti u prvom razdoblju Dugoročnog plana razvoja, povećat će se nacionalne sposobnosti za provedbu zadaća nadzora i zaštite zračnog prostora te funkcioniranja sustava, zapovijedanja i nadzora.

U istom razdoblju provest će se modernizacija radarskog sustava FPS-117 i nadogradnja borbenoga komunikacijskog sustava, a postojeći radarski sustav unaprijedit će se uvođenjem razmjestivoga pasivnog sustava za nadzor zračnog prostora u operativnu uporabu, čime se povećava fleksibilnost i otpornost sustava.

Nastavit će se s postupnom zamjenom helikoptera klase Mi-171Sh zapadnim platformama. Uvođenjem flote od 12 višenamjenskih helikoptera u operativnu uporabu do 2028. godine osigurat će se interoperabilnost i širi spektar ciljanih sposobnosti, prioritetno iz domena zrakoplovstva, ali i na područjima zračnog prijevoza, medicinske evakuacije, traganja i spašavanja te potpore specijalnim zračnim operacijama.

Eskadrila izvidničko-borbenih helikoptera nastavit će s razvojem sposobnosti združenog djelovanja s ostalim postrojbama Oružanih snaga.

U trećem razdoblju Dugoročnog plana razvoja razmotrit će se mogućnost njihove modernizacije, uključujući mogućnosti uvođenja besposadnih sustava, radi jačanja sposobnosti izviđanja i vatrene potpore iz zraka.

9.4. Združene i potporne sposobnosti

Radi razvoja cjelovitog sustava integrirane protuzračne obrane u prvom razdoblju nastaviti će se nabava i uvođenje u uporabu sustava protuzračne obrane, uključujući onu srednjeg dometa.

Kontinuirana nabava opreme za nuklearno-biološko-kemijsku obranu podrazumijeva prioritetno opremanje postrojbi individualnom zaštitnom opremom i sredstvima, vozilima za nuklearno-biološko-kemijsko izviđanje te mobilnim sustavima za dekontaminaciju i sredstvima detekcije, identifikacije i praćenja.

Obavještajna potpora razvijat će se nabavom radarskih, senzorskih, akustičnih i drugih elektroničkih sustava i platformi te će se održavati i razvijati sposobnosti združenog obavještajnog djelovanja, motrenja i elektroničkog izviđanja. Sposobnosti elektroničkog ratovanja dostići će se nabavom sustava nove generacije za elektroničko ratovanje tijekom cijelog razdoblja Dugoročnog plana razvoja.

Projekt nabave besposadnog sustava i njegova uvođenja u operativnu uporabu, u skladu s modernim zahtjevima ratovanja, početak je kontinuiranog procesa opremanja Oružanih snaga besposadnim zrakoplovnim sustavima raznih kategorija tijekom cijeloga razdoblja Dugoročnog plana razvoja.

Usporedno će se nabavom namjenske opreme za detekciju, identifikaciju, praćenje i neutralizaciju istih razvijati sposobnosti djelovanja protiv besposadnih zrakoplovnih sustava. Uvođenje u operativnu uporabu tih sredstava zahtijevat će prilagodbu zakonodavnog okvira i tijesnu koordinaciju s drugim tijelima državne uprave.

Radi dostizanja sposobnosti provedbe pomorskih specijalnih operacija u prvom razdoblju Dugoročnog plana razvoja nastaviti će se opremanje i stavljanje u operativnu uporabu brzih plovila te komunikacijsko-informacijskih sustava za provedbu specijalnih operacija.

Komunikacijsko-informacijski sustav kao preduvjet održavanja i razvoja sposobnosti zapovijedanja i nadzora unaprijedit će se opremanjem i uspostavom modularnih razmjestivih operativnih podatkovnih središta. Njime će se poboljšati proces generiranja i praćenja slike na bojištu radi stvaranja situacijske svjesnosti i postići povezanost sa senzorima i oružanim sustavima te omogućiti združeno djelovanje.

Primjena sustava i alata za praćenje situacije, upravljanje određenim oružnim sustavima te zapovijedanje i nadzor temeljenih na umjetnoj inteligenciji pažljivo će se razmatrati od slučaja do slučaja, uzimajući u obzir operativne, etičke, tehničke, sociološke i pravne aspekte ove tehnologije. Uvođenje u operativnu uporabu temeljit će se na rezultatima prethodnih stručnih analiza.

Modernizirat će se i opremiti Zapovjedno operativno središte Glavnog stožera Oružanih snaga. U okviru digitalne transformacije provest će se modernizacija komunikacijsko-informacijske infrastrukture koja će pratiti potrebe razmjestivosti i pokretljivosti zapovjednih elemenata te sigurnost i brzinu razmjene informacija i sučelja prema drugim sudionicima u obrambenom resoru i sustavu domovinske sigurnosti, kao i prema NATO-u i Europskoj uniji.

Jedan od ključnih ciljeva Zapovjedništva za kibernetički prostor je unaprjeđenje kibernetičke obrane i razvoj situacijske svjesnosti u kibernetičkom prostoru. Kontinuirano opremanje obuhvatit će modernizaciju operativnog središta za kibernetičku sigurnost, jačanje timova za brze reakcije prilikom narušavanja računalne sigurnosti te održavanje sposobnosti kibernetičkog poligona za obuku.

Tijekom cijelog razdoblja Dugoročnog plana razvoja ulagat će se u sve aspekte logističke i zdravstvene potpore Oružanih snaga kako bi se povećala održivost i mobilnost snaga, brža distribucija

sredstava i opreme, tehnička ispravnost naoružanja i vojne opreme te osigurala otpornost logističke potpore u cjelini.

Zapovjedništvo za potporu, kao nositelj logističke i zdravstvene potpore Oružanim snagama provodit će kontinuirano opremanje sredstvima kojima se osiguravaju svi aspekti pružanja terenske potpore razmjestivim snagama, potpore operativnog kretanja snaga i transporta opreme, skladištenja i distribucije zaliha materijalnih sredstava, remont naoružanja i vojne opreme, održavanje i opsluživanje vojnih lokacija te prijma, smještaja i pokreta snaga, kao i pretovara i smještaja opreme u blizini pomorskih i zračnih luka.

Preduvjet za razvoj sposobnosti vojne zdravstvene potpore podrazumijeva opremanje specijaliziranom medicinskom opremom, što obuhvaća vozila za terensku zdravstvenu potporu. Uvođenjem u operativnu uporabu modularne razmjestive terenske bolnice, u prvom razdoblju Dugoročnog plana razvoja, osigurat će se viša razina terenske zdravstvene potpore, pri čemu će implementacija ove sposobnosti zahtijevati i prilagodbu pravnih propisa te usku koordinaciju s javnozdravstvenim sustavom.

Nebojna vojna vozila povećane prohodnosti, teretno-terenska motorna vozila i specijalna vozila za transport ljudi, ubojnih sredstava, pogonskih goriva i drugih klasa materijala te tegljači i prikolice za transport borbenih oklopnih vozila i tenkova nabavljat će se kontinuirano tijekom cijelog razdoblja Dugoročnog plana razvoja, uvažavajući zahtjeve i načela ujednačenosti i standardizacije.

Uspostava i održavanje pričuva ubojnih sredstava za potrebe svih grana Oružanih snaga, s naglaskom na borbeno odlučujuće streljivo, provodit će se kontinuirano u svim razdobljima Dugoročnog plana razvoja, pri čemu će se koristiti i pogodnosti zajedničke nabave preko razvijenih mehanizama NATO-a i Europske unije. Paralelno s uspostavom pričuve ubojnih sredstava radit će se i na prilagodbi infrastrukture za njihovo sigurno skladištenje.

Za potrebe sudjelovanja u operacijama, misijama i drugim međunarodnim aktivnostima, odluka o optimalnom modelu strateškog transporta snaga i opreme donosit će se za svaku situaciju s obzirom na njezinu specifičnost. U tom cilju iskazuje se potreba i utvrdit će se mogućnosti nabave transportnih zrakoplova.

Ministarstvo obrane će, u suradnji s drugim tijelima državne uprave, koordinirati strateško opremanje, modernizaciju i prilagodbu infrastrukture u funkciji obrambene spremnosti. Poseban naglasak stavit će se na korištenje zajedničkih europskih instrumenata za financiranje sposobnosti i infrastrukture, uključujući mehanizme zajedničke nabave i projekte u okviru Europskoga obrambenog fonda.

Hrvatska će kontinuirano raditi na daljnjem unaprjeđenju međuresorne koordinacije, kao i procedura vezanih uz Potporu zemlje domaćina kojima se osigurava prijam, prihvat i potpora snagama saveznika u tranzitu odnosno boravku na teritoriju Republike Hrvatske, u skladu sa sklopljenim međunarodnim ugovorima.

Radi daljnjeg unaprjeđenja provedbe projekata Vojne pokretljivosti Europske unije posebno je važna uspostava i održavanje mreže strateških komunikacijskih pravaca i infrastrukture te kapaciteta vojnih lokacija, poligona i druge vojne infrastrukture.

Razvoj budućih borbenih sposobnosti pojedinca provodit će se sudjelovanjem u zajedničkim projektima NATO-a i Europske unije koji obuhvaćaju razvoj i poboljšanje osobne opreme i sustava za preživljavanje, naoružanje i opremu veće ubojne moći i preciznosti, unaprijeđene osobne sustave i potpunu interoperabilnost u višedomenskom okružju. S domaćim proizvođačima vojne opreme razvijat će se poslovni odnosi i zajednički razvoj opreme.

Ministarstvo obrane nastaviti će sudjelovati u Mehanizmu Europske unije za civilnu zaštitu i razvoju stalnih protupožarnih snaga u okviru »rescEU« programa. U suradnji s Ministarstvom unutarnjih poslova i Hrvatskom vatrogasnom zajednicom nastaviti će se s jačanjem protupožarnih kapaciteta, uključujući postupnu obnovu flote protupožarnih zrakoplova putem financijskih mehanizma Europske unije.

10. ISTRAŽIVANJE I RAZVOJ

Radi ispunjavanja nacionalnih strateških obrambenih ciljeva, obveza i preporuka u okviru NATO-a i Europske unije, posebice u potpori prioritetnih sposobnosti i razvoju tehnologija nove generacije, kao i za učinkovitu implementaciju novih tehnologija, u obrambenom proračunu će se u cijelom razdoblju Dugoročnog plana razvoja sustavno povećavati izdvajanja za istraživanje i razvoj.

Ministarstvo obrane osigurat će kontinuiranu potporu razvojnim i inovacijskim programima i projektima, uključujući i one koji potiču domaću industriju i znanstvenu zajednicu, uz mogućnost sufinanciranja aktivnosti koje mogu rezultirati razvojem inovativnih sredstava i usluga radi daljnjeg razvoja Oružanih snaga. Poseban naglasak stavit će se na projekte usmjerene na tehnološke inovacije, uključujući područje razvoja umjetne inteligencije, kvantnog računalstva i autonomnih sustava.

Ministarstvo obrane će aktivnosti istraživanja i razvoja novih i tehnološki naprednih rješenja ponajprije temeljiti na suradnji s hrvatskim znanstveno-istraživačkim institucijama, sveučilištima, od kojih će važnu ulogu imati Sveučilište obrane i sigurnosti »Dr. Franjo Tuđman«, inovacijskim klasterima te obrambenom i inovativnom industrijom, posebno u pripremi istraživačkih i razvojnih projekata koji mogu pridonijeti razvoju sposobnosti Oružanih snaga. Posebno se pritom ističe Sveučilište obrane i sigurnosti »Dr. Franjo Tuđman« koje se treba razviti u središnju nacionalnu znanstvenu ustanovu za istraživanje i razvoj na području obrane i sigurnosti. Tako će se poticati i promovirati razvoj i konkurentnost hrvatske obrambene i tehnološke baze te jačati nacionalna samodostatnost u razvoju sposobnosti.

U tom će se kontekstu intenzivirati korištenje dostupnih izvora financiranja putem Europskog fonda za obranu, instrumenata u okviru Europskoga obrambenoga industrijskog programa, europskih strukturnih i investicijskih fondova, kao i drugih nacionalnih i međunarodnih programa, uključujući one NATO-a i Europske unije, posebno u razvoju sposobnosti i tehnologija dvojne namjene. Posebna pozornost posvetit će se mogućnostima koje proizlaze iz sudjelovanja u PESCO projektima i aktivnostima Europske obrambene agencije.

Na području istraživanja i razvoja namjera je u prvom razdoblju Dugoročnog plana razvoja definirati istraživačko-razvojne projekte visoke faze spremnosti kojima se može podržati razvoj novih sposobnosti u Oružanim snagama i koji imaju potencijal prijave za sufinanciranje projekta iz Europskoga obrambenog fonda.

U drugom i trećem razdoblju Dugoročnog plana razvoja, uzimajući u obzir ostvarene rezultate, preporuke i analize, postupno će se povećavati sredstva za ulaganje u obrambeno istraživanje i razvoj.

Proces identifikacije, prioritizacije i pripreme zalihe istraživačkih i razvojnih projekata vodit će se sljedećim temeljnim načelima: projekti su potpora razvoju ključnih sposobnosti Oružanih snaga identificiranih u procesu i dokumentima obrambenog planiranja, projekti su potpora jačanju hrvatske obrambene industrijske, tehnološke i znanstveno-istraživačke baze, projekti imaju potencijala za prijavljivanje na javne pozive za sufinanciranje iz nacionalnih

programa te programa NATO-a i/ili Europske unije za financiranje istraživanja i razvoja, nabave i potpore proizvodnim ulaganjima.

Ministarstvo obrane dodatno će osnažiti svoje kapacitete za strateško planiranje i praćenje istraživačko-razvojnih procesa, a u ustrojstvenim jedinicama nastaviti će se razvijati analitički, istraživački, koordinacijski i razvojni »think-tank« potencijali sustava obrane. Ti će kapaciteti pružati potporu procesima obrambenog planiranja, vojno-tehničkog razvoja i strateškog odlučivanja te služiti kao veza sa znanstvenoistraživačkim i relevantnim industrijskim akterima, kao i s nadležnim tijelima NATO-a i Europske unije iz područja istraživanja i razvoja.

11. IZGRADNJA VOJNE INFRASTRUKTURE

Tijekom cijelog razdoblja Dugoročnog plana razvoja projekti izgradnje, obnove i održavanja vojne infrastrukture bit će prioritetno usmjereni na poboljšanje uvjeta života i rada pripadnika Oružanih snaga, kao i na osiguranje infrastrukture potrebne za učinkovitu operativnu uporabu ključnih oružanih sustava i novih tehnologija. To osobito uključuje višenamjenske borbene avione, višenamjenske helikoptere, borbena oklopna vozila pješništva, borbena oklopna vozila na kotačima, glavne borbene tenkove, samohodne topničke sustave, raketne sustave i besposadne sustave.

Razvoj infrastrukture bit će u funkciji realizacije strateških obrambenih ciljeva te operativne spremnosti i sigurnosti Oružanih snaga, uzimajući u obzir i nacionalne i savezničke zahtjeve.

Radit će se na razvoju vojnih poligona i njihove obučne, logističke i popratne infrastrukture. Razvoj infrastrukture za obuku omogućit će usklađivanje obuke s promjenama sigurnosnog okružja te trendovima u oružanim sukobima i provedbi operacija oružanih snaga. Urbanizacija modernog sukoba, primjena novih tehnologija i novih sustava naoružanja uvjetovat će daljnji razvoj i unaprjeđenje vježbališta, streljišta i poligona.

Obučna infrastruktura ojačat će se sustavima za simulaciju stvarnih borbenih djelovanja.

Na listi prioriteta su i projekti prilagodbe zrakoplovnih baza radi osiguranja agilnosti, mobilnosti, otpornosti i disperzije nacionalnih snaga, snaga NATO-a i Europske unije, kao i projekti razvoja infrastrukture za potporu zaštite prava i interesa Republike Hrvatske na moru.

Tijekom Dugoročnog plana razvoja Oružanih snaga Republike Hrvatske za razdoblje od 2015. do 2024. godine Ministarstvu obrane su na upravljanje vraćene vojarnice »204. brigade Hrvatske vojske« u Vukovaru, »Hrvatski branitelji Istre« u Puli, »7. gardijske brigade Pume« u Varaždinu, »126. brigade Hrvatske vojske« u Sinju i »116. brigade Hrvatske vojske« u Pločama koje su perspektivne za potrebe Oružanih snaga. Vojarna u Belom Manastiru vraćena je na upravljanje Ministarstvu obrane u prosincu 2024. za operativnu uporabu Oružanih snaga. Ministarstvo obrane izradit će procjene i planove za eventualni povratak drugih vojnih lokacija koje su prije predane nadležnom tijelu za upravljanje državnom imovinom.

Tijekom cijelog razdoblja Dugoročnog plana razvoja kontinuirano će se razvijati projekti koji su potpora izgradnji i integraciji nacionalne infrastrukture u jedinstvenu Transeuropsku mrežu prometnica.

Za financiranje infrastrukturnih projekata, uz državni proračun, Ministarstvo obrane aktivno će koristiti mehanizme NATO-ova Programa ulaganja u sigurnost (NSIP), mehanizme zajedničkog financiranja Europske unije, kao i fondove Europske unije za projekte s civilno-vojnom namjenom.

Ministarstvo obrane će, u suradnji s drugim nadležnim tijelima državne uprave, osobito Ministarstvom unutarnjih poslova i Ministarstvom mora, prometa i infrastrukture, koordinirati strateško opremanje, modernizaciju i prilagodbu infrastrukture u funkciji obrambene spremnosti.

12. MEĐUNARODNA SURADNJA I DOPRINOS MEĐUNARODNOJ SIGURNOSTI

Obrambena suradnja, kao dio međunarodne suradnje, usmjerena je na jačanje odnosa sa strateškim partnerima radi zajedničkog doprinosa stabilnosti globalnog i euroatlantskog prostora, razvoja obrambenih sposobnosti te osnaživanja ugleda i pozicije Republike Hrvatske u međunarodnoj zajednici.

Oružane snage, uz svoju temeljnu zadaću spremnosti za obranu teritorija Republike Hrvatske, osiguravaju spremnost za sudjelovanje u kolektivnoj obrani u okviru NATO-a, kao i u provedbi Zajedničke sigurnosne i obrambene politike Europske unije.

Republika Hrvatska će zadržati i jačati dosadašnji angažman u operacijama potpore miru, kriznim misijama i drugim oblicima međunarodnog angažmana u okviru NATO-a, Europske unije, Ujedinjenih naroda i drugih međunarodnih organizacija. Time se potvrđuje njezina uloga odgovorne savezнице i partnerice u izgradnji međunarodnog mira, sigurnosti i stabilnosti.

Nastavit će se aktivan doprinos Oružanih snaga kolektivnoj obrani NATO-a sudjelovanjem u zapovjedništvima NATO-ove zapovjedne strukture, NATO-ovoj strukturi snaga, snagama visoke pripravnosti i drugim savezničkim inicijativama, uključujući NATO-ov Koncept vodećih nacija.

U okviru Europske unije Hrvatska će pridonositi jačanju sposobnosti Zajedničke sigurnosne i obrambene politike sudjelovanjem u borbenim skupinama Europske unije i obrambenim projektima koji proizlaze iz Strateškog kompasa, uz poštivanje komplementarnosti s NATO-om.

Prepoznajući važnost uspostave multinacionalnih zapovjedništava temeljenih na regionalnoj suradnji zemalja srednje Europe, Hrvatska je s Mađarskom i Slovačkom uspostavila Multinacionalno divizijsko zapovjedništvo Centar u Mađarskoj koje je 2025. godine dostiglo punu operativnu sposobnost te je dio vojne strukture NATO-a. Sudjelovanjem i aktivnim razvojem potencijala ovog zapovjedništva, u suradnji sa saveznicima, Oružane snage dat će aktivan doprinos regionalnim planovima NATO-a, a time i sigurnosti Republike Hrvatske.

Kao zemlja domaćin Međunarodnoga središta za specijalne zračne operacije u Zemunik Donjem, Hrvatska je s partnerima poduzela važan korak u daljnjem razvoju nacionalnih i savezničkih sposobnosti te povećanju i razvoju interoperabilnosti specijalnih zračnih snaga. Ministarstvo obrane nastavit će s razvojem ovoga Međunarodnog središta, prepoznatog kao jednog od NATO-ovih projekata visoke vidljivosti, a dugoročni cilj je njegovo prerastanje u NATO-ov Centar izvrsnosti za obuku specijalnih zračnih snaga.

Republika Hrvatska i dalje će aktivno sudjelovati u regionalnim inicijativama na području obrane u srednjoj i jugoistočnoj Europi, pri čemu se posebno ističu Srednjoeuropska obrambena suradnja i Američko-jadranska povelja.

Nastavit će se potpora Centru za sigurnosnu suradnju RACVIAC, međunarodnoj organizaciji sa sjedištem u Hrvatskoj, važnim instrumentom za jačanje stabilnosti i sigurnosti država jugoistočne Europe dijalogom i suradnjom te prenošenjem znanja i iskustava radi potpore državama u pristupanju članstvu NATO-u i Europskoj uniji.

U međunarodnim vježbama na teritoriju Hrvatske posebna pozornost posvetit će se sadržajima vezanim uz prihvat i prolaz savezničkih snaga u skladu sa sklopljenim međunarodnim sporazumima.

13. POTPORA CIVILNIM INSTITUCIJAMA

Misija potpore civilnim institucijama i stanovništvu utvrđena je Ustavom Republike Hrvatske, Zakonom o obrani, Zakonom o sustavu domovinske sigurnosti i Zakonom o sustavu civilne zaštite.

Uspostava i razvoj sustava domovinske sigurnosti jedan je od ključnih elemenata za jačanje nacionalne sigurnosti i otpornosti društva. Sustavom domovinske sigurnosti usklađuju se i sinkroniziraju sposobnosti državnih tijela i drugih pravnih osoba važnih za obranu, sigurnost te zaštitu i spašavanje, kao i drugih nacionalnih komponenti koje mogu utjecati na nacionalnu sigurnost.

Potporu sustavu domovinske sigurnosti Oružane snage daju pružanjem potpore civilnim institucijama u zaštiti prava i interesa Republike Hrvatske na moru, gašenju požara otvorenog prostora, u poplavama, traganju i spašavanju na kopnu i moru, medicinskom prevoženju i drugim situacijama u kojima civilne sposobnosti nisu dostatne, primjereno vrsti i razini ugroze i okolnostima u kojima se aktivnosti provode.

Radi jačanja sveukupne otpornosti, učinkovitosti sustava domovinske sigurnosti i interoperabilnosti s mehanizmima NATO-a i Europske unije, nastaviti će se usklađivanje procesa i procedura kriznog upravljanja, planiranja operacija te cjelokupnog procesa obrambenog planiranja.

Oružane snage nastaviti će razvijati i jačati sposobnosti za potporu civilnim strukturama, s naglaskom na zadaće komplementarne vojnim sposobnostima, uključujući logističku, prometnu, komunikacijsku i zdravstvenu potporu.

Za pojedine zadaće potpore civilnim institucijama Oružane snage mogu formirati namjenski organizirane snage za brzi odgovor na krizne situacije.

Radi osiguranja tehnološkog napretka te brzog i učinkovitog odgovora hitnih i sigurnosnih službi u kriznim situacijama, što pridonosi jačanju otpornosti na rizike od katastrofa, predviđa se sudjelovanje u uspostavi i radu hibridnoga mobilnoga virtualnog operatora kritičnih komunikacija u vlasništvu Republike Hrvatske. Riječ je o jedinstvenoj komunikacijskoj platformi koja učinkovito i sigurno pridonosi ispunjavanju ciljeva povezanih s upravljanjem kriznim situacijama i rizicima od katastrofa uspostavom učinkovite i visokopouzdanje elektroničke i komunikacijske mreže, u koju će biti uključeni svi dionici koji se bave upravljanjem kriznim situacijama.

Radi jačanja pripravnosti i civilne otpornosti Ministarstvo obrane će u suradnji s drugim nadležnim tijelima razvijati zajedničke modele obuke i vježbi, poticati razmjenu znanja i iskustava te sudjelovati u planiranju civilno-vojne suradnje.

14. PROVEDBA I IZVJEŠČIVANJE O REALIZACIJI

Provedba ovog Dugoročnog plana razvoja, razvoj ključnih sposobnosti, realizacija planova popune osobljem, realizacija projekata nabave ključne opreme odnosno izgradnje prateće infrastrukture vodit će se redovitim planskim i provedbenim mehanizmima obrambenog planiranja, materijalnog zbrinjavanja i upravljanja osobljem u Ministarstvu obrane i Oružanim snagama, kako je predviđeno zakonskim i provedbenim propisima kojima se regulira ta problematika.

Kao provedbeni dokument Dugoročnog plana razvoja, Vlada će u roku od 90 dana od njegova usvajanja u Hrvatskom saboru donijeti odluku koja će obuhvatiti projekte razvoja ključnih sposobnosti Oružanih snaga i financijske projekcije njihove provedbe.

Vlada će izvještavati Hrvatski sabor o provedbi Dugoročnog plana razvoja u okviru Godišnjeg izvješća o obrani.

Klasa: 022-02/25-01/66

Zagreb, 15. srpnja 2025.

HRVATSKI SABOR

Predsjednik
Hrvatskoga sabora
Gordan Jandroković, v. r.

1435

Na temelju članka 81. Ustava Republike Hrvatske i članka 80. stavka 2. Zakona o Hrvatskoj narodnoj banci (»Narodne novine«, br. 75/08., 54/13. i 47/20.) Hrvatski sabor na sjednici 15. srpnja 2025. donio je

ODLUKU

O IMENOVANJU VICEGUVERNERA I PRESTANKU MANDATA VICEGUVERNERA HRVATSKE NARODNE BANKE

I.

Za viceguvernere Hrvatske narodne banke imenuju se:

– BOJAN FRAS

– dr. sc. MICHAEL FAULEND.

II.

Dana 12. srpnja 2025. dužnost viceguvernera Hrvatske narodne banke prestali su obnašati BOJAN FRAS i dr. sc. MICHAEL FAULEND, zbog prestanka mandata.

III.

Ova Odluka objavit će se u »Narodnim novinama«, a stupa na snagu danom donošenja.

Klasa: 021-04/25-07/44

Zagreb, 15. srpnja 2025.

HRVATSKI SABOR

Predsjednik
Hrvatskoga sabora
Gordan Jandroković, v. r.

1436

Na temelju članka 81. Ustava Republike Hrvatske i članaka 46. i 78. Poslovnika Hrvatskoga sabora, Hrvatski sabor na sjednici 15. srpnja 2025. donio je

ODLUKU

O IZBORU ČLANA I PRESTANKU MANDATA ČLANA ODBORA ZA TURIZAM HRVATSKOGA SABORA

I.

Za člana Odbora za turizam Hrvatskoga sabora bira se ZLATKO KOMADINA.